

Class X — SA1 Model Question Paper

తెలుగు (ప్రథమ భాష) — Telugu First Language

Two Model Question Papers — prepared on the SSC Public Examination pattern

SA1 syllabus covered

- పద్యభాగం : ప్రత్యక్ష దైవాలు, శతక మాధుర్యం, జలియన్‌వాలా బాగ్, ప్రకృతి సందేశం, రాజధర్మం
- గద్యభాగం : బతుకుగంప, ఉపన్యాస కళ, చేజారిన బాల్యం, జీవని, కన్యాశుల్కం
- ఉపవాచకం (రామాయణం) : బాలకాండ నుండి సుందరకాండ వరకు
- భాషాంశాలు : పదవిజ్ఞానం, సంధులు, సమాసాలు, వాక్య రకాలు, కర్తరి-కర్మణి, ప్రత్యక్ష-పరోక్ష కథనం, అలంకారాలు, ఛందస్సు, జాతీయాలు

Question paper pattern

విభాగం	ప్రశ్న సంఖ్యలు	ప్రశ్నల స్వభావం	మార్కులు
I. అవగాహన	1 – 3	ప్రతిపదార్థం (ఎంపిక), పరిచిత గద్యం, ఉపవాచకం కాండాలు	$3 \times 8 = 24$
	4 – 6	కవి పరిచయం, ప్రక్రియ / నేపథ్యం, పాత్ర స్వభావం	$3 \times 4 = 12$
	7 – 11	అర్థాలు, పర్యాయపదాలు, ప్రకృతి-వికృతులు, నానార్థాలు, వ్యుత్పత్త్యర్థాలు	$5 \times 2 = 10$
	12 – 25	సంధి, సమాసం, ఆధునిక వచనం, వాక్య మార్పులు, వాక్య రకాలు	$14 \times 1 = 14$
II. సున్నితత్వం	26 – 29	పద్యభాగ, గద్యభాగ విషయాత్మక ప్రశ్నలు (ఎంపిక); అలంకారం; గణవిభజన	$8 + 8 + 2 + 2 = 20$
III. సృజనాత్మకత	30 – 33	సృజనాత్మక ప్రశ్న (ఎంపిక); ఉపవాచకం (ఎంపిక); జాతీయాలు	$8 + 8 + 2 + 2 = 20$
		మొత్తం 33 ప్రశ్నలు	100

Notes for teachers

- The structure follows the 33-question Telugu First Language blueprint for SSC 2027 (అవగాహన 60, సున్నితత్వం 20, సృజనాత్మకత 20), including the new ప్రతిపదార్థం question as Q 1.
- Q 1 poems are classical verses (out of copyright). Before printing, please confirm that each chosen verse is a పుష్పం-marked poem in your textbook; if not, replace it with any పుష్పం-marked poem from the SA1 lessons, keeping one from శతక మాధుర్యం.
- The passage for Q 2 is a short retelling written for this paper on the lines of the lesson, not a copied extract. A teacher may substitute the exact textbook paragraph.
- Please have a Telugu teacher proofread the paper once before printing.

విద్యార్థులకు సూచనలు :

1. ప్రశ్నపత్రంలో మూడు విభాగాలు, 33 ప్రశ్నలు ఉంటాయి.
2. ప్రశ్నపత్రం చదువుకోవడానికి 15 ని.లు, జవాబులు రాయడానికి 3 గంటల సమయం ఉంటుంది.
3. ప్రశ్నలన్నింటికీ సమాధానాలు సమాధాన పత్రంలోనే రాయాలి.
4. సమాధానాలు గుండ్రంగా, స్పష్టంగా రాయాలి.

I. అవగాహన

60 మార్కులు

1. కింది పద్యాలలో ఒకదానికి ప్రతిపదార్థం రాయండి.

8 మా.

(అ) భావమెట్లులుండె బలుకట్టిదై యుండు
పలుకు లెట్టి వైనబనులు నట్లు
పనులననుసరించి ఫలములు చేకూరు
పాపభయ విభంగ భావలింగ!

(లేదా)

(ఆ) హితులు హితాహితులు సదా
హితులునునై రాజు నెడల నీటు త్రివిధమునన్
క్షీతి ననుచరు లుందురు సం
తతమున్ మఱి వారిఁ దెల్పెదన్ విను మనఘా!

2. కింది పరిచిత గద్యాన్ని చదివి, ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

4 × 2 = 8 మా.

లలిత తన చిన్నారి కూతురు జీవనిని ఎత్తుకొని బస్సు ఎక్కింది. పాప ఎదుగుదల మిగతా పిల్లల్లా లేదు. బస్సులో పక్కనే కూర్చున్న విశ్వనాథం అనే పెద్దాయన, 'పాపను నేను ఎత్తుకుంటానమ్మా' అని ఆప్యాయంగా అడిగాడు. తర్వాత ఆయన తమ కుమార్తె ప్రమోదిని గురించి చెప్పాడు. ఆమె కూడా జీవని లాంటి పాపే అని, తాము ఆమెను ధైర్యంగా పెంచి, చదివించామని చెప్పాడు. ఇలాంటి పిల్లలకు చేయూతనిస్తే వారు కూడా అందరిలా బతకగలరని ఆయన నమ్మకం.

('జీవని' పాఠ్యాంశం ఆధారంగా)

అ) లలిత కూతురి పేరేమిటి?

ఆ) విశ్వనాథం లలితను ఏమని అడిగాడు?

ఇ) విశ్వనాథం నమ్మకం ఏమిటి?

ఈ గద్యం ఆధారంగా ఒక అర్థవంతమైన ప్రశ్నను తయారు చేయండి.

3. రామాయణం నుండి ఇచ్చిన కింది సంఘటనలు ఏయే కాండములకు చెందినవో వాక్యరూపంలో రాయండి.

4 × 2 = 8 మా.

అ) యాగరక్షణ కోసం విశ్వామిత్రుడు రామలక్ష్మణులను తన వెంట తీసుకువెళ్ళాడు.

ఆ) భరతుడు శ్రీరాముని పాదుకలను తలపై పెట్టుకొని తిరిగి వచ్చాడు.

ఇ) లక్ష్మణుడు శూర్పణఖ ముక్కుచెవులు కోశాడు.

ఈ హనుమంతుడు సముద్రాన్ని లంఘించి లంకను చేరాడు.

- కింది ప్రశ్నలకు నాలుగైదు వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి.

3 × 4 = 12 మా.

4. 'ప్రకృతి సందేశం' పాఠ్యభాగ కవి వై.సి.వి. రెడ్డి గారి కవి పరిచయం రాయండి.

5. 'కన్యాశుల్కం' పాఠ్యభాగ ప్రక్రియ అయిన 'నాటకం' గురించి వివరించండి.

6. ఉపవాచకం ఆధారంగా 'హనుమంతుడు' పాత్ర స్వభావాన్ని రాయండి.

కింది ప్రశ్నలకు సూచించిన విధంగా జవాబులు రాయండి.

5 × 2 = 10 మా.

7. అ) పుడమిని పచ్చగా ఉంచడం మనందరి బాధ్యత. (గీత గీసిన పదానికి అర్థం రాయండి.) – పుడమి

ఆ) కర్షకుడు పొలం దున్నుతున్నాడు. ('కర్షకుడు' పదానికి సరైన అర్థాన్ని గుర్తించండి.)

అ) రైతు ఆ) వ్యాపారి ఇ) సైనికుడు ఈ) వైద్యుడు

8. అ) సూర్యుడు తూర్పున ఉదయిస్తాడు. ('సూర్యుడు' పదానికి పర్యాయపదాలు రాయండి.)

ఆ) నీరు లేనిదే జీవం లేదు. ('నీరు' పదానికి సరైన పర్యాయపదాలు గుర్తించండి.)

అ) జలం, ఉదకం ఆ) అగ్ని, వహ్ని ఇ) గాలి, వాయువు ఈ) భూమి, ధరణి

9. అ) బత్తి కలిగిన వారిని భగవంతుడు కాపాడుతాడు. ('బత్తి' పదానికి ప్రకృతి పదం రాయండి.)

ఆ) రాత్రి చంద్రుడు వెన్నెల కురిపిస్తాడు. ('రాత్రి' పదానికి సరైన వికృతి పదాన్ని గుర్తించండి.)

అ) రేయి ఆ) రాత్రి ఇ) పగలు ఈ) సంజ

10. అ) అర్థం లేని మాటలు మాట్లాడకూడదు. ('అర్థం' పదానికి నానార్థాలు రాయండి.)

ఆ) ఆ కవి గొప్ప కావ్యాలు రాశాడు. ('కవి' పదానికి సరైన నానార్థాలు గుర్తించండి.)

అ) కావ్యకర్త, శుక్రుడు

ఆ) రాజు, మంత్రి

ఇ) పండు, కాయ

ఈ) నది, సముద్రం

11. అ) జలధిలో అనేక జీవులు ఉంటాయి. ('జలధి' పదానికి వ్యుత్పత్త్యర్థం రాయండి.)

ఆ) విహంగాలు ఆకాశంలో ఎగురుతున్నాయి. ('విహంగము' పదానికి సరైన వ్యుత్పత్త్యర్థాన్ని గుర్తించండి.)

అ) ఆకాశంలో పోవునది (పక్షి)

ఆ) నీటిలో పుట్టినది (పద్మం)

ఇ) భూమిని పాలించువాడు (రాజు)

ఈ) కాంతిని కలుగజేయువాడు (సూర్యుడు)

కింది ప్రశ్నలకు సూచించిన విధంగా జవాబులు రాయండి.

14 × 1 = 14 మా.

12. మా ఊరి విద్యాలయం చాలా పెద్దది. (గీత గీసిన పదాన్ని విడదీసిన సరైన రూపం గుర్తించండి.)

అ) విద్య + ఆలయం ఆ) విద్యా + లయం ఇ) విద్య + లయం ఈ) విద్యా + అలయం

13. రామ + ఈశ్వరుడు – (సంధి పదాన్ని కలిపి రాయండి.)

14. ఆ రోజు అత్యంత ఆనందంగా గడిచింది. ('అత్యంత' ఏ సంధికి చెందినదో గుర్తించండి.)

అ) సవర్ణదీర్ఘ సంధి ఆ) గుణ సంధి ఇ) యణాదేశ సంధి ఈ) వృద్ధి సంధి

15. రామలక్ష్మణులు అడవికి వెళ్ళారు. (గీత గీసిన పదానికి విగ్రహవాక్యం గుర్తించండి.)

అ) రాముని యొక్క లక్ష్మణుడు

ఆ) రాముడును, లక్ష్మణుడును

ఇ) రాముని కొరకు లక్ష్మణుడు

ఈ) రాముడైన లక్ష్మణుడు

16. కొలనులో నల్లకలువ విరిసింది. ('నల్లకలువ' ఏ సమాసమో గుర్తించండి.)

- అ) ద్వంద్వ సమాసం
- ఆ) విశేషణ పూర్వపద కర్మధారయం
- ఇ) ద్వీగు సమాసం
- ఈ) పష్టి తత్పురుష

17. ధర్మవ్యాధుండు కొశికునితో నిట్లనియె. (ఈ వాక్యానికి సరైన ఆధునిక వచన రూపాన్ని రాయండి.)

18. రవి పాఠం చదివాడు. (వ్యతిరేకార్థక వాక్యంగా మార్చి రాయండి.)

19. సీత పాట పాడింది. గీత నాట్యం చేసింది. (సంయుక్త వాక్యంగా మార్చి రాయండి.)

20. రాజు అన్నం తిన్నాడు. రాజు బడికి వెళ్ళాడు. (సంక్లిష్ట వాక్యంగా మార్చి రాయండి.)

21. వాల్మీకి రామాయణాన్ని రచించాడు. (సరైన కర్మణి వాక్యాన్ని గుర్తించండి.)

- అ) రామాయణాన్ని వాల్మీకి రచించాడు.
- ఆ) వాల్మీకిచే రామాయణం రచించబడింది.
- ఇ) రచించాడు వాల్మీకి రామాయణం.
- ఈ) వాల్మీకి రామాయణం రాశాడు.

22. "నేను రేపు బడికి వెళ్ళాను" అని రవి అన్నాడు. (ప్రోక్ష కథనంలోకి మార్చి రాయండి.)

23. మీరు నిండు నూరేళ్ళు వర్తిల్లండి. (ఇది ఏ రకమైన సామాన్య వాక్యమో రాయండి.)

24. నువ్వు ఇంటికి వెళ్ళవచ్చు. (ఇది ఏ రకమైన వాక్యమో గుర్తించండి.)

- అ) అనుమత్యర్థకం
- ఆ) నిషేధార్థకం
- ఇ) ఆశీర్వాదకం
- ఈ) సందేహార్థకం

25. నిషేధార్థక వాక్యానికి ఒక ఉదాహరణ రాయండి.

II. సున్నితత్వం

20 మార్కులు

26. కింది ప్రశ్నలలో ఒకదానికి 8 – 10 వాక్యాలలో జవాబు రాయండి.

8 మా.

- అ) 'ప్రత్యక్ష దైవాలు' పాఠ్యభాగ సారాంశాన్ని మీ సొంతమాటల్లో రాయండి.
(లేదా)

- ఆ) 'ప్రకృతి సందేశం' పాఠ్యభాగంలో ప్రకృతి మనిషికి ఇస్తున్న సందేశం ఏమిటి? వివరించండి.

27. కింది ప్రశ్నలలో ఒకదానికి 8 – 10 వాక్యాలలో జవాబు రాయండి.

8 మా.

- అ) 'చేజారిన బాల్యం' పాఠం ఆధారంగా రచయిత తన బాల్యాన్ని గుర్తుచేసుకున్న విధానాన్ని రాయండి.
(లేదా)

- ఆ) 'ఉపన్యాస కళ' పాఠం ఆధారంగా మంచి వక్తకు ఉండవలసిన లక్షణాలను వివరించండి.

28. ఆమె ముఖం చంద్రబింబం వలె ఉంది. (ఈ వాక్యంలోని అలంకారాన్ని గుర్తించి, దాని లక్షణం రాయండి.)

2 మా.

29. అనుపమ మెట్టివారలకు నందదు ధర్మపథంబు ధాత్రిలో (గురులఘువులు గుర్తించి, గణవిభజన చేసి, ఇది ఏ పద్యపాదమో రాయండి.)

2 మా.

III. సృజనాత్మకత

20 మార్కులు

30. కింది ప్రశ్నలలో ఒకదానికి జవాబు రాయండి.

8 మా.

- అ) 'ప్రకృతి సందేశం' పాఠ్యభాగ స్ఫూర్తితో పర్యావరణ పరిరక్షణ అవసరాన్ని తెలియజేస్తూ ఒక కరపత్రం తయారు చేయండి.

(లేదా)

ఆ) 'జీవని' పాఠం ఆధారంగా, ప్రత్యేక అవసరాలు గల పిల్లల పట్ల సమాజం చూపవలసిన ఆదరణను వివరిస్తూ మీ మిత్రునికి లేఖ రాయండి.

31. కింది ప్రశ్నలలో ఒకదానికి 8 – 10 వాక్యాలలో జవాబు రాయండి.

8 మా.

అ) సీతారాముల కల్యాణం ఎలా జరిగిందో బాలకాండ ఆధారంగా రాయండి.

(లేదా)

ఆ) హనుమంతుడు అశోకవనంలో సీతాదేవిని కనుగొన్న విధానాన్ని సుందరకాండ ఆధారంగా రాయండి.

32. రాము ఆ ఊరి ప్రజలందరికీ తలలో నాలుకలా ఉంటాడు. (వాక్యంలోని జాతీయాన్ని గుర్తించి విడిగా రాయండి.)

2 మా.

33. 'లక్ష్మణరేఖ' – ఈ జాతీయాన్ని ఏ అర్థంలో / సందర్భంలో ఉపయోగిస్తారో రాయండి.

2 మా.

* * *